

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Departament
Ochrony Konkurencji

DOK-3.412.70.2021/NR

Warszawa, 3 listopada 2021 r.

Pan Krzysztof Nykiel
Prezes Zarządu Głównego
Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 7 października 2021 r., dziękujemy za przekazane informacje. Każdy wpływający sygnał stanowi istotny element wiedzy o zachodzących zjawiskach rynkowych.

W związku ze znacznym wzrostem cen nawozów mineralnych, sygnalizuje Pan potrzebę wszczęcia przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej jako: „Prezes UOKiK” lub „Prezes Urzędu”) postępowania w celu wyjaśnienia czy producenci nawozów mineralnych nie nadużywają pozycji dominującej oraz czy źródłem wzrostów cen nie jest spekulacja. Z pisma wynika, że plantatorzy buraków cukrowych zgłaszają problemy związane z silnym wzrostem cen i ograniczeniem dostępności nawozów m.in. RSM. Wskazuje Pan, że niemal każdego dnia aktualizowane są cenniki dystrybutorów środków do produkcji w rolnictwie oraz podkreśla Pan, że przy tak wysokich cenach nawozów mineralnych produkcja rolna przestaje być opłacalna.

Na wstępie pragniemy wyjaśnić, że w zakresie relacji między przedsiębiorcami, obowiązujące przepisy ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 275, dalej jako: „ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów” lub „Ustawa”) przyznają Prezesowi UOKiK kompetencje do podejmowania działań jedynie w interesie publicznym, poprzez przeciwdziałanie praktykom ograniczającym konkurencję. Zgodnie z Ustawą do tej kategorii należą:

- porozumienia ograniczające konkurencję - art. 6 Ustawy zakazuje porozumień, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w innych sposób konkurencji na rynku właściwym;
- nadużywanie pozycji dominującej - art. 9 Ustawy zakazuje nadużywania pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców.

W kontekście wzrostu cen nawozów mineralnych należy wskazać, że ustawowe kompetencje Prezesa UOKiK związane z przeciwdziałaniem praktykom ograniczającym konkurencję nie czynią z niego organu właściwego w kwestii regulowania cen. Prezes UOKiK ma możliwość ingerowania w poziom stosowanych przez przedsiębiorców cen jedynie w sytuacji, gdy analiza sprawy wykaże, że ich wysokość jest wynikiem porozumienia ograniczającego konkurencję (naruszenie art. 6 Ustawy) lub nadużywania pozycji dominującej (naruszenie art. 9 Ustawy).

Ze złą cenową, w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, możemy mieć do czynienia jedynie w sytuacji, gdy pomiędzy co najmniej dwoma niezależnymi przedsiębiorcami doszło do uzgodnienia oferowanych cen. Dla udowodnienia zmywu niezbędnym jest zatem wykazanie istnienia bezpośrednich lub pośrednich kontaktów między konkurentami dotyczących ustalania cen. Od zmywu należy odróżnić tzw. zachowania paralelne przedsiębiorców polegające na świadomym dostosowywaniu się do warunków rynkowych, w tym zachowań konkurentów, ale bez wystąpienia elementu uzgodnienia. Różnica między dozwolonym zachowaniem paralelnym a zakazanim porozumieniem ograniczającym konkurencję, polega na tym, że w pierwszym przypadku mamy do czynienia jedynie z naśladownictwem zachowań innych konkurentów, a w drugim z uzgodnieniem określonego zachowania przez przedsiębiorców.

Należy przy tym wyjaśnić, że zgodnie z orzecznictwem Komisji Europejskiej i Trybunału Sprawiedliwości, jeżeli porównywalny poziom cen produktu na danym rynku właściwym można usprawiedliwić innymi czynnikami niż zawarcie porozumienia ograniczającego konkurencję, a jednocześnie nie ma wystarczających dowodów, że takie porozumienie zostało zawarte, wówczas nie można zastosować art. 101 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej¹, ani odpowiadającego mu art. 6 Ustawy. Wobec powyższego samo podwyższenie cen na rynku nie może być traktowane jako wyznacznik istnienia zmywu cenowej.

¹ por: wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 27 września 1988 r. w połączonych sprawach 89, 104, 114, 116, 117, 125-129/85, Woodpulp I przeciwko Komisji Europejskiej, ECR 1988, 5193.

Ponadto należy wskazać, że ze zgromadzonych przez Prezesa UOKiK informacji oraz ogólnodostępnych źródeł wynika, że wzrost cen nawozów mineralnych może być spowodowany okolicznościami obiektywnie niezależnymi od podmiotów zajmujących się ich produkcją m.in. dynamiczny wzrost cen gazu ziemnego, wzrost cen uprawnień do emisji CO₂, wzrost kosztów produkcji (w tym kosztów zatrudnienia i transportu), wzrost cen surowców niezbędnych do produkcji nawozów mineralnych czy silny popyt przy jednocześnie ograniczonej podaży nawozów mineralnych na rynku międzynarodowym.

Niezależnie od powyższego wskazujemy, że Prezes UOKiK monitoruje zmiany zachodzące na rynku nawozów mineralnych i dostrzega sygnalizowany przez Pana problem dynamicznych podwyżek cen. Pragniemy wyjaśnić, że Prezes Urzędu wnikliwie analizuje wszystkie sygnały wpływające do UOKiK i planuje podjęcie niezbędnych działań w ramach przysługujących mu ustawowych kompetencji w celu zbadania rynku produkcji i dostaw nawozów mineralnych, weryfikacji czy podwyżki cen wykraczają poza podstawy makroekonomiczne i czy nie są wynikiem praktyk ograniczających konkurencję.

Tym samym, jeśli rolnicy zgłaszający się do Krajowego Związku Plantatorów Buraka Cukrowego są w posiadaniu informacji dotyczących konkretnych przedsiębiorców mogących dopuszczać się praktyk ograniczających konkurencję, uprzejmie prosimy o przekazanie ich danych (nazwa i adres) oraz opisanie wszelkich działań ww. przedsiębiorców, które mogą świadczyć o potencjalnym naruszeniu przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Prosimy również o dołączenie do zawiadomienia wszelkich dokumentów, które mogą stanowić dowód naruszenia przepisów Ustawy.

*Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów*

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Ochrony Konkurencji

Anna Sekinda-Maicka

